

La tramuntana justa

Text > XAVIER CORTADELLAS

Il·lustració > IVÁN GARCÍA

No em sembla estrany que, de petit, Carles Fages de Climent estigués fascinat per la litúrgia. Ell mateix ho explica en un dels primers capítols de *Memòries: A la recerca de mi mateix*, el volum que Narcís Garolera va preparar partint sobretot de les «quatre capses de format gros», que un altre Carles Fages, net i hereu de l'escriptor empordanès, va ensenyar-li i va posar a la seva disposició per si volia ordenar-ne el contingut i editar-lo. Garolera li va fer cas. I el va publicar a Brau Edicions l'any 2014, però jo l'he llegit fa molt poc.

No sé què us deu passar a vosaltres, però a mi amb Carles Fages de Climent em passa sovint el mateix: m'entusiasma, començo a llegir-lo amb molt d'interès; m'agrada veure que situa molts dels seus versos en un món perdut, mitificat, somiat, idealitzat, popularitzat, pseudohistòric; un Empordà (de fet, un Alt Empordà, una part de l'Alt Empordà) que no és gens estrany, tanmateix, que coincideixi sobretot amb els llocs on es va moure la seva nissaga, amb les seves arrels i amb el seu paisatge familiar o d'infantesa. Començo a llegir-lo amb delit, tal com us deia, però arriba un punt que em perdo, que m'he d'aturar i tornar-hi. No em va passar tant, és clar, amb *Poema dels Tres Reis*, que és una obra menor, amb poemes generalment curts, amb *Les bruixes de Llers* o amb els poemes que he llegit (no pas tot sencer) de *Balada del sabater d'Ordis*: quan s'acosta a la poesia popular, que és quan no s'embala. Són els seus millors llibres. Va passar-me molt més, però, amb *Somni de cap de Creus*, que ja sé que era inèdit. Potser és també per això que ho era. *Climent*, que com ja deveu saber és en prosa, em va cansar, no pas perquè entrés en un món ben personal, sinó perquè sovint hi havia frases molt llargues. Això mateix m'ha passat fa poc amb les seves *Memòries*. I ara penso en els *Epigrames*, que són versos curts. N'hi ha alguns que trobo molt bons; altres, anecdòtics; i altres, encara, divertiments. Pla diu que Fages era un cas especial, un escriptor que no sabia què era el que no havia d'escriure. Alguns dels seus epigrames (molts d'aquells que Josep Pla titlla de vulgars) són justament una prova d'això. Potser va ser sobretot per-

què a Fages li agradava jugar amb la llengua. Per al meu gust, a vegades, li agradava massa. Com ja he escrit, em perdo en les seves frases o en els seus versos massa llargs; tampoc no hi ajuda que de tant en tant hi hagi encavalcaments un xic forçats. O un excés de coordinades. La mesura aquella de la tramuntana justa que demana a «Oració al Crist de la Tramuntana», justament quasi al final de *Somni de cap de Creus*, se l'aplicava a ell mateix? Em fa l'efecte que en alguns moments, massa poc. Torno a les seves *Memòries*. Mal estudiant com diu que era, també explica que fins als quinze anys el van educar homes de l'Església: mossèn Joan Cervià («el mossèn Llatí»), el pare Massaguer, el pare Domènech... «La pompa litúrgica dels ignasians em feia un respecte pregon», ens declara. Tanmateix, potser el va abduir una mica massa aquesta litúrgia, potser va ser excessiva per a un nen malalt com diu ell mateix que va ser, una mica massa apartat del pati o del carrer, força entotsolat. Apartat, doncs, de la tramuntana justa.

